

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
BRNO

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

více než polovinu tvořily kúlové jamky. Valnou většinu sídlištních nebo sídelních objektů lze přiřít velatické fázi kultury středodunajských popelnicových polí, 10 objektů náleželo horákovské kultuře a 3 byly z římského období. Kromě pozůstatků sídlišť bylo prozkoumáno také 6 hrobů, z nichž 5 můžeme datovat do období stěhování národů. Ojedinelý hrob, náležející horákovské kultuře, byl odkryt v izolované poloze, vzdálené asi 200 m sv. od zkoumané plochy.

Na pravém břehu potoka v trati "Panské" byla zkoumána souvislá plocha o přibližně stejné rozloze (asi 5000 m²), na níž prokopali pracovníci AÚ ČSAV během dvou výzkumných sezón přes 410 sídlištních a sídelních objektů, z nichž většinu, včetně velkého počtu kúlových jamek, lze datovat do průběhu doby bronzové - věteřovská skupina a velatická fáze kultury středodunajských popelnicových polí, 14 objektů náleželo horákovské kultuře a 8 římskému období.

Z hlediska celkové struktury osídlení tohoto údolí musíme registrovat i nepočtené nálezy na svazích pod výrazným návrším v trati "Vinohrádky", kde bylo při terasování za pomoci těžké techniky odkryto několik objektů s nepočteným a málo výrazným materiálem ze starší doby bronzové.

Záchranný výzkum v prostoru vodní zdrže přinese rozhodně řadu nových poznatků. Nezanedbatelný je význam nejen z hlediska struktur sídelních areálů a jejich vnitřní zástavby, ale i z pohledu materiální náplně jednotlivých objektů, která skýtá prostor pro typologické analýzy a posléze i chronologické úvahy. V neposlední řadě lze počítat i s přínosem z hlediska regionálního, které umožňuje sledovat vývoj a strukturu osídlení v některých sídelně-geografických i ekonomických vztazích a souvislostech. To ovšem předpokládá rozšíření pramenné základny prostřednictvím různých prospekčních metod.

Beendigung der Rettungsgrabung im Raume des Stausees zwischen Těšany und Borkovany (Bez. Brno-venkov, Břeclav). Insgesamt drei Saisonen währte die archäologische Rettungsgrabung im Raume eines kleinen Tales, welches der Bach Hraňčnick durchfließt. Zu beiden Seiten des Baches wurden Flächen im Gesamtausmaß von annähernd 10 000 m² mit fast 750 Objekten aus verschiedenen Zeitabschnitten der Ur- und Vorgeschichte untersucht. Die Mehrzahl gehört der Velaticer-Phase der mitteldanubischen Urnenfelderkultur, weniger der Věteřov-Gruppe an, 24 sind hallstattzeitlich und 11 aus der römischen Kaiserzeit. Außer Siedlungsobjekten wurden auch 5 Gräber aus der Völkerwanderungszeit und 1 der Horákov-Kultur angehörend, erfaßt.

FESTSTELLUNGSGRABUNG IN ZÁHLINICE, GEMEINDE HULÍN - ZÁHLINICE (Bez. Kroměříž)

Ivo R a k o v s k ý , Jana S t u c h l í k o v á , AÚ ČSAV Brno

(Taf. 9, 10)

In der Flur "U mlýna" wurden während der Zeit vom 11.8.-9.9.1989 auf zwei abgedeckten Flächen im Ausmaß von 45 x 25 m und 15 x 25 m insgesamt 78 Objekten aus verschiedenen Zeitabschnitten (einschließlich 28 nicht datierbare Pfosten-gruben) erfaßt. Der Kultur mit MBK gehörten 5 Siedlungsobjekte und ein nicht tiefer trapezförmiger Graben. Die weitere Siedlung fällt in die Zeitspanne der

Věteřover Gruppe (10 Objekte) und in die Latènezeit (6 Objekte). Der bedeutendste Beitrag ist die Entdeckung von 13 Körpergräbern der Glockenbecherkultur. Die meisten von ihnen waren seicht im Schotterliegenden eingetieft, so daß das anthropologische Material nur fragmentarisch erhalten blieb. Die Gräber enthielten meistens keramische Beigaben von 1-4 Gefäßen inklusive verzierte Glockenbecher, ferner Spaltindustrie, beinerne Knöpfe mit V-Bohrung und einen kleinen Kupferdolch. Aufmerksamkeit verdient namentlich Grab II 48 mit einer Grabgrube im Ausmaße von 3 x 1,7 m und einer Tiefe von 90 cm vom Niveau des Liegenden. Auf ihrem Boden befand sich in Hockerlage auf der rechten Seite beigesetzt das Skelett einer älteren Frau mit einem Paar Silberohrgehänge, einem Kupferdolch, einer Kupferahle, einem Eberhauer, dem Teil eines dünnen steinernen Plättchens mit einer Öffnung in der Ecke, Blutsteinklumpchen, 2 Absplissen, 3 verzierten Glockenbechern und einem Krüglein, ausgestattet. Die Grabung wird im nächsten Jahr fortgesetzt werden.

RETTUNGSGRABUNG IN BRNO - LIŠEŇ (Bez. Brno-město)

Zdenka Himmellová, Ivo Rakovský, AÚ ČSAV Brno

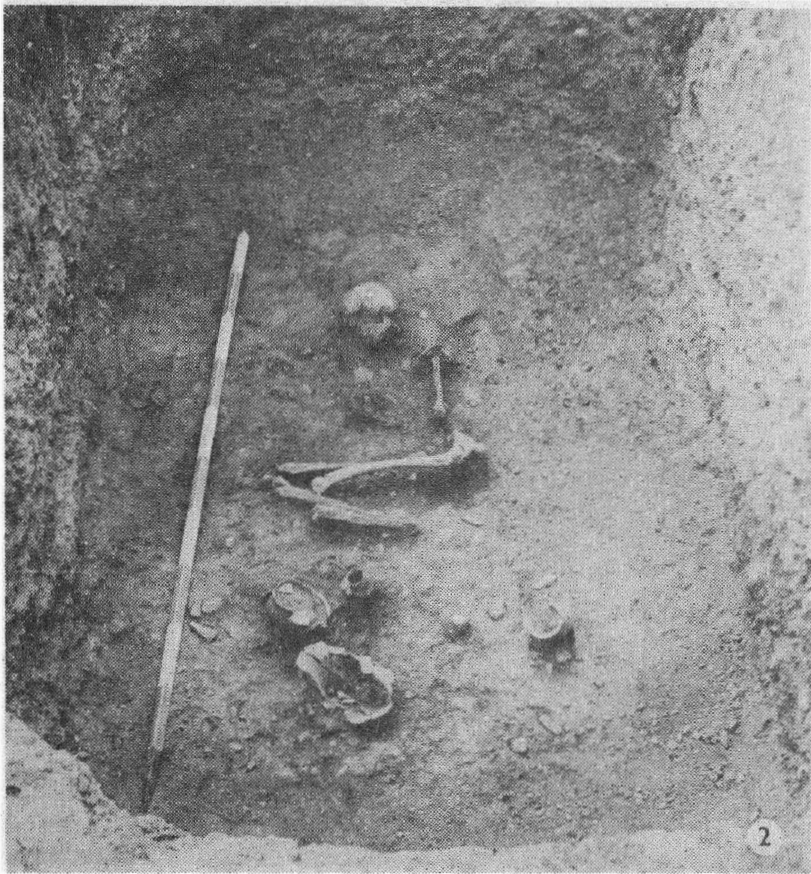
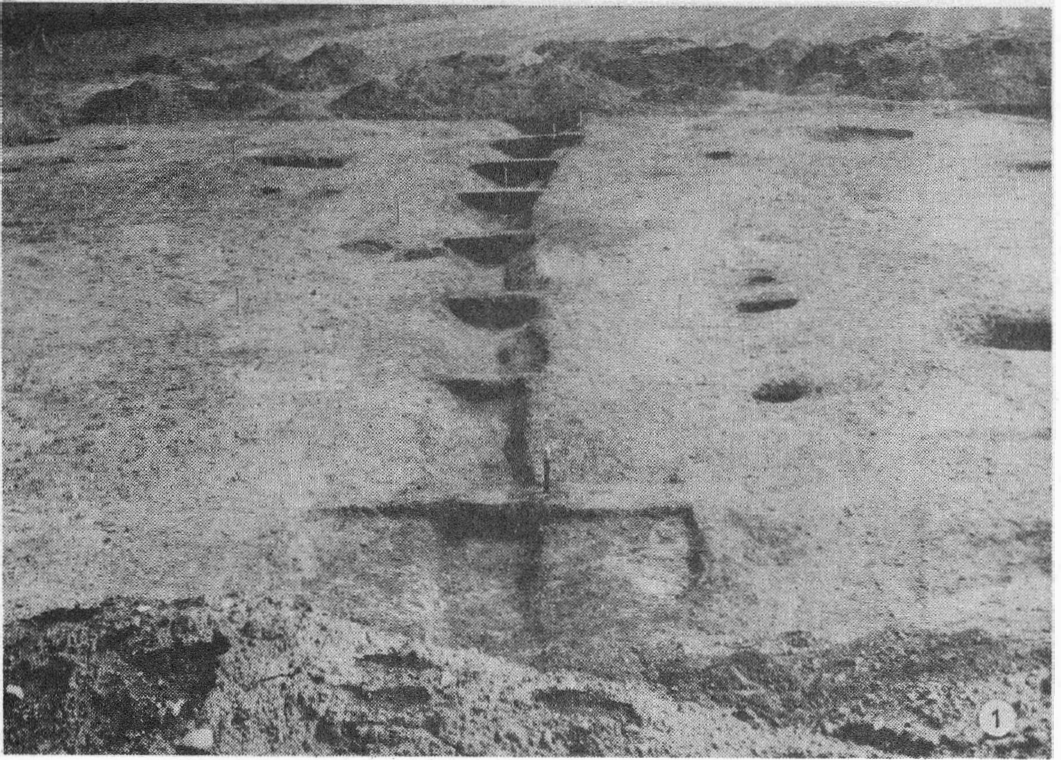
(Titelbild)

Im Monat Oktober 1989 führte das AÚ ČSAV Brno eine archäologische Rettungsgrabung am Bauplatz der Straßenbahnschleife auf der Popelákova Gasse in Brno-Líšeň durch. Auf dem Lößliegenden gelang es nach Abnahme der Ackerkrume Spuren einer sich wiederholenden ur- und vorgeschichtlichen Besiedlung zu erfassen, die auf einem sanften Südhang situiert war. Die untersuchten prähistorischen Siedlungsobjekte gehörten der Kultur mit MĐK (ältere Stufe, Phase Ib - 10 Obj.), der Jordanow Kultur (1 Obj.) und der Podoler Phase der mitteldanubischen Urnenfelderkultur (5 Obj.). Den jüngsten Besiedlungshorizont der Lokalität stellen vier slawische Siedlungsobjekte vor (darunter eine Erdhütte mit der Destruktion einer steinernen Beheizungseinrichtung), aus deren Ausfüllung Keramik gewonnen wurde, in den Zeitabschnitt des 8.-9. Jh. datierbar. In den Verlauf des 8. Jh. kann rahmenhaft auch ein bemerkenswertes metallenes vergoldetes Riemenende aus Obj. 12 (Titelbild) eingereiht werden, das durch seine Form und Verzierung in den Umkreis des sog. anglokarolingischen Tierstiles gehört.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM NEOLITICKÝCH, ENEOLITICKÝCH A HALŠTATSKÝCH OBJEKTŮ NA KATASTRECH STARÉHO A NOVÉHO LIŠKOVCE (okr. Brno-město)

Petr Vitula, AÚ ČSAV Brno

Při stavbě tzv. "Pražské radiály" jižně od obce Nový Lískovec, v okolí katastrální hranice se Starým Lískovcem, po levé straně přivaděče k dálnici Brno- Praha byla volkoplošnou skrývkou ornice obnažena rozsáhlé sídliště z období neolitu, eneolitu a starší doby železné. Během tříměsíčního výzkumu bylo na této lokalitě prozkoumáno nebo ověřováno celkem 115 objektů, z nichž 64 náleželo kultuře lidu s lineární keramikou, 3 kultuře lidu s moravskou malovanou keramikou, 1 kultuře jordanovské, 39 kultuře jevišovické a 8 kultuře horákovské.

Tab.9.

Záhlinice (okr. Kroměříž). 1 plocha výzkumu v r.1989; 2 hr. 48. - 1 Grabungsfläche im Jahre 1989; 2 Grab 48.

Tab.10.
Záhlinice (okr. Kroměříž). 1 hr. 1, 2 hr. 67. - Grab 1, 2 Grab 67.

PREHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

Vydává: Archeologický ústav AV ČR, Brno, Koliště 17/19
Odpovědný redaktor: Dr. J. Tejral
Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchliková
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Krechlerová
Titulní list: nákončí v anglokarolinském stylu z Brna-Líšně, měř. 2 : 1
Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Náklad: 450 ks — neprodejné
Vydáno jako rukopis